

Název případové studie	Podvod v oblasti zadávání veřejných zakázek a hotovostních plateb při výstavbě víceúčelového sportovního zařízení
Popis	<p>Účelem projektu bylo vybudovat víceúčelové sportovní zařízení, jehož celkovým cílem bylo zajistit mimoškolní aktivity pro děti a mládež, což by mohlo přispět i ke zlepšení zdraví a k prevenci zneužívání návykových látek. Projekt zahrnoval tyto činnosti a výsledky:</p> <ul style="list-style-type: none"> - výstavba fotbalového hřiště, - výstavba tří tenisových kurtů, - propagace projektu, - řízení. <p>K podvodnému jednání došlo během provádění projektu (duben 2008 – prosinec 2009).</p>
Dotčené fondy ESI	<p>Nebyly dotčeny žádné fondy ESI. Projekt byl financován z fondů Evropského hospodářského prostoru (EHP) a Norských fondů v průběhu finančních mechanismů na období 2004–2009.</p>
Druh nesrovnalosti	<ul style="list-style-type: none"> - Podvod v oblasti zadávání veřejných zakázek: střet zájmů, koordinace nabídek, navýšení cen, nesoulad stavebních prací se specifikacemi smlouvy a stavebním povolením, chybějící spisové složky týkající se zadávání veřejných zakázek. - Podvod v oblasti hotovostních plateb: chybějící auditní stopa, padělání výpisů z bankovního účtu.
Mechanismus hlášení	<p>Po obvinění z podvodu dárce z fondů EHP a Norských fondů (tj. ministerstva zahraničních věcí Islandu, Lichtenštejska a Norska) požádali Úřad pro finanční mechanismus o provedení auditů <i>ex post</i>. Audity odhalily některé nedostatky a nesrovnalosti, jež vedly dárce k závěru, že za nimi stojí podvodné záměry a/nebo že v průběhu projektu došlo k podvodnému jednání.</p>
Hlášení prostřednictvím systému IMS	<p>Ne</p> <p>(Na základě zjištění auditů <i>ex post</i> byly nesrovnalosti a případy podvodů nahlášeny dárčům z fondů EHP a Norských fondů).</p>
Varovné signály	<p>Ukazatele a signály podvodu, jež vyvolaly podezření:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zadávání veřejných zakázek: <ul style="list-style-type: none"> • rozdíl (technické, množství a kvalitativní) mezi provedenými stavebními pracemi a technickou specifikací stanovenou v projektové dokumentaci, stavebním povolení a smlouvě o provedení stavebních prací, • rozdíl mezi ukazateli projektu, vykazovanými výsledky a skutečnými výsledky projektu, • chybějící dokumenty ve spisové složce týkající se zadávání veřejných zakázek, • uchazeči předložili naprosto stejné nabídky, tj. se stejnými chybami, stejnými cenami, stejným seznamem stavebních materiálů, stejným celkovým rozpočtem na náklady projektu, • při podání žádosti o grant dodala návrh rozpočtu projektu a později i stavební práce stejná společnost, • přemrštěné jednotkové ceny stavebních materiálů a

	<p>vybavení.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Platby v hotovosti: <ul style="list-style-type: none"> • chybějící auditní stopa týkající se výběrů hotovosti a hotovostních plateb.
<p>Popis mechanismu podvodného jednání</p>	<p>Předkladatel projektu prováděl množstevní a kvalitativní změny projektu bez předchozího schválení dárců. To vedlo k rozporům mezi původním plánem provádění projektu a tím, co bylo postaveno, což mělo dopad na ukazatele a rozpočet.</p> <p>Kromě toho došlo k tajné dohodě mezi uchazeči týkající se výstavby sportovního zařízení. Nabídka vytvořila stejná osoba pomocí softwarového nástroje (plovoucího koeficientu) s cílem získat prostřednictvím úpravy jednotkových cen odlišnou (vyšší) cenu jedné z nabídek. V automatizovaných výpočtech byly provedeny další, manuální zásahy.</p> <p>V souvislosti s jednou z plateb určených poskytovateli služeb odpovědnému za výstavbu sportovního zařízení byl proveden bankovní převod ve výši 60 000 EUR z bankovního účtu předkladatele projektu na účet poskytovatele služeb na základě faktury vydané tímto poskytovatelem. Banka však pro účely šetření vydala kopii výpisu z účtu, podle něhož nedošlo k převodu prostředků, ale k výběru hotovosti ve stejné výši. Výpis z bankovního účtu, který byl předložen při kontrole žádostí o platbu, byl padělaný. Výpis předložený předkladatelem projektu byl platební příkaz, který neprokazoval, že byla platba provedena. Ani předkladatel projektu, ani poskytovatel služeb nemohli doložit, že platba byla skutečně provedena a přijata.</p>
<p>Jak byl podvod zjištěn</p>	<p>Po obvinění z podvodu dárci z fondů EHP a Norských fondů (tj. ministerstva zahraničních věcí Islandu, Lichtenštejnska a Norska) požádali Úřad pro finanční mechanismus o provedení auditů projektu <i>ex post</i>. Úřad pro finanční mechanismus najal auditorskou společnost k provedení uvedených auditů.</p> <p>První audit <i>ex post</i> se zaměřil na tři oblasti, tj. finanční audit, audit zadání veřejných zakázek a audit kontrolních systémů v oblasti finanční kontroly. Dospěl k těmto hlavním zjištěním:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rozdíly mezi vykazovanými výsledky a skutečnými výsledky projektu. Předkladatel projektu nedosáhl ukazatelů projektu a vykazoval kontaktnímu místu nepřesné informace. Změna týkající se tenisových kurtů kromě toho nebyla včleněna do plánu provádění projektu a lze ji považovat za nepovolenou změnu projektu. - Chybějící dokumenty ve spisové složce týkající se zadávání veřejných zakázek a dokumenty, které nebyly auditorům zpřístupněny. Návrhy projektu neobsahovaly všechny formální dokumenty, jež vyžadují podmínky zadání. Rozpis materiálových nákladů přiložený ke smlouvě uchazeče č. 1 byl navíc naprosto stejný jako odhad nákladů vypracovaný

uchazečem č. 2 pro účely řízení o zadání veřejné zakázky, tj. u jednotlivých položek byly uvedeny přesně tytéž ceny. Některé vybavení bylo též nakoupeno za přemrštěné ceny.

- Po kontrole větších a/nebo neobvyklých transakcí na bankovních účtech předkladatele projektu: z auditu vyplynulo, že mnohé transakce předkladatele projektu proběhly v hotovosti – například výběr hotovosti, hotovostní platby, vklady v hotovosti. Účel těchto výběrů hotovosti není možné určit bez přístupu k příslušným fakturám.

Uvedený první audit byl integrován do druhého, následného auditu, který se na žádost Úřadu pro finanční mechanismus více zaměřil na zjištění týkající se zadávání veřejných zakázek na stavební práce, technické kontroly sportovních zařízení a plateb v hotovosti. Další zjištění odhalila:

- Výstavba tenisových kurtů a fotbalového hřiště co do množství (tj. velikost kurtů a hřiště) i kvality (tj. druh použitých materiálů a zakoupeného vybavení) nebyla v souladu se smlouvou o projektu.
- Dokumentace pro zadávání veřejných zakázek nebyla vypracována v souladu s projektovou dokumentací, smlouva o provedení stavebních prací nebyla uzavřena v souladu s projektovou dokumentací, smlouva o provedení stavebních prací a skutečné stavební práce nejsou v souladu se stavebním povolením a záruční doba stanovená ve smlouvě byla kratší, než jakou vyžadují vnitrostátní právní předpisy.
- Výpis z bankovního účtu potvrzující převod částky více než 60 000 EUR z bankovního účtu projektu na bankovní účet stavitele, s nímž byla uzavřena smlouva o provedení prací, byl zfalšován. Částka uvedená na bankovním výpisu byla vybrána z účtu projektu v hotovosti. V této souvislosti bylo zahájeno souběžné šetření úřadem pro boj proti korupci, jenž působí v rámci ministerstva vnitra.

Vzhledem k podvodnému jednání a závažnosti nesrovnalostí zjištěných oběma uvedenými audity *ex post* dárci proto rozhodli o ukončení projektu a navrácení celé částky grantu na projekt (668 184 EUR). Na základě tohoto případu byla zavedena tato následná opatření:

- Posílení ověřovacích kontrol nad projekty s větším důrazem na ověřování skutečně vynaložených nákladů.
- Začlenění doložky o posíleném auditu do všech grantových smluv s příjemci grantu. To znamená, že všichni příjemci grantu mají povinnost smluvně zajistit, aby jakýkoli auditní subjekt měl přístup k dokumentaci všech dodavatelů, včetně účetních záznamů.
- Na Slovensku byl proveden audit zadávání všech veřejných zakázek spolufinancovaných v rámci finančních mechanismů na období 2004–2009.

	<ul style="list-style-type: none">- Byly posíleny řídicí a kontrolní systémy pro následné finanční mechanismy na období 2009–2014 s důrazem na finanční kontroly a zadávání veřejných zakázek.
Zjištěné nedostatky	<p>Auditoři doporučili, aby byl zlepšen kontrolní systém na úrovni kontaktního místa, a to v těchto aspektech:</p> <ul style="list-style-type: none">- posílení ověřovacích kontrol nad projekty s větším důrazem na ověření skutečně vynaložených nákladů,- zohlednění podrobných zjištění auditu a důsledků již zjištěných nesrovnalostí při potenciálních dalších vyšetřováních/kontrolách dalších projektů s cílem zjistit, zda nedošlo ke zneužití finančních prostředků,- přijetí vhodných opatření za účelem rozhodnutí o důsledcích nesrovnalostí, které byly zjištěny a které v případě podrobnějšího přezkumu ještě mohou být zjištěny.